

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY
ZA 2025 ROK**

Margonin, marzec 2026 r.

I Wprowadzenie

Na podstawie art.179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49), w terminie do 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Do realizacji zadań gminy w zakresie wykonania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej upoważniony został Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Margoninie.

Zadania gminy obejmujące wsparcie rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, podejmowanie działań profilaktycznych ukierunkowanych na wzmocnienie rodziny i pracę na rzecz integracji rodzin poprzez zapewnienie spójności i ciągłości oddziaływań na rodziny, również po umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej realizowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

II Zadania własne gminy w myśl art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust.2, ponoszonych przez rodziny wspierające;

- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywania ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego; w terminie:
 - a) do dnia 31 stycznia danego roku – za okres od dnia 1 lipca do 31 grudnia poprzedniego roku,
 - b) do dnia 31 lipca danego roku – za okres od dnia 1 stycznia do 30 czerwca danego roku;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Współczesna rodzina znajduje się pod naporem wielu czynników zewnętrznych, które wpływają na jej gwałtowne, wielorakie przemiany. Jedne z nich wywierają wpływ pozytywny i polepszają warunki życia, inne zaś powodują jej dezorganizację i jej członków w samej rodzinie i poza nią. Na rodzinę wpływ wywierają również czynniki wewnątrz rodzinne. Niepokój budzi fakt, że współczesne rodziny coraz mniej efektywnie wypełniają swoją funkcję opiekuńczo – socjalizacyjno – wychowawczą. Główne problemy dezorganizujące życie rodzinne to: alkoholizm, przemoc w rodzinie, niewydolność w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, rozpad rodziny przez rozwód, niskie kwalifikacje ogólne i etyczne. Dysfunkcją tym często towarzyszy problem ubóstwa spowodowany długotrwałym bezrobociem.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej MGOPS w Margoninie, po dokonanej analizie sytuacji i określenie przyczyn kryzysu obejmował wsparciem osoby i rodziny, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i nie były w stanie samodzielnie przezwyciężyć występujących problemów bez wsparcia zewnętrznego.

Na terenie miasta i gminy Margonin funkcjonują instytucje i organizacje pozarządowe udzielające wsparcia rodzinom borykającym się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi tj. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, grupy diagnostyczno – pomocowe, szkoły, świetlice środowiskowe, Policja, Miejsko – Gminny Ośrodek Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i inne.

Tabela nr 1. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia MGOPS Margonin

Wyszczególnienie	2025
Liczba mieszkańców miasta i gminy Margonin (stałych i czasowych)	6290
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	195
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	447
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	280
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	28
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	47
Liczba rodzin korzystających ze stypendium szkolnego	19
Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny	10
Liczba dzieci i młodzieży umieszczonych w pieczy zastępczej oraz domach dziecka za które gmina ponosi odpłatność ogółem:	18

Źródło: opracowanie własne

Tabela nr 2. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, za które Gmina ponosi odpłatność

L.p.	Rodziny zastępcze	2021	2022	2023	2024	2025
1.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	9	10	10	9	13
2.	Liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo - wychowawczej	13	9	8	6	5

Źródło: opracowanie własne

Najczęściej występujące problemy w rodzinach objętych pomocą i wsparciem to:

- bezrobocie,
- długotrwała lub ciężka choroba,
- ubóstwo,
- niepełnosprawność,
- potrzeba ochrony macierzyństwa
- alkoholizm,
- bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe zestawienie przyznanych świadczeń przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Margoninie w 2025 r. wg przyczyn ich przyznania.

Tabela nr 3. Przyczyny przyznawania pomocy na podstawie danych MGOPS Margonin

Powód trudnej sytuacji życiowej	2025	
	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
Ubóstwo	65	126
Bezdomność	6	6
Potrzeba ochrony macierzyństwa	20	107
Bezrobocie	107	290
Niepełnosprawność	48	89
Długotrwała ciężka choroba	81	148
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	8	34
W tym:		
- rodziny niepełne	4	13
- rodziny wielodzietne	2	11
- pozostali (rodzina pełna z 1 lub 2 dzieci, rodzina wielopokoleniowa)	2	10
Alkoholizm	8	8
Zdarzenia losowe	1	4
Przemoc domowa	1	5

Źródło: opracowanie własne- na podstawie sprawozdania w Centralnej Aplikacji Statystycznej – Roczne sprawozdanie z udzielonych świadczeń z pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach MRPIPS-03

Wśród osób objętych wsparciem (porad) Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej znajdowała się grupa osób, która wymagała nie tylko pomocy finansowej, ale także wsparcia o charakterze specjalistycznym. Pracownicy socjalni organizowali pomoc dla tych rodzin nie tylko w ramach swoich obowiązków, ale także we współpracy z asystentem rodziny oraz w ramach zespołu interdyscyplinarnego wraz z innymi służbami. W 2025 r. rodziny mogły korzystać z porad radcy prawnego świadczącego usługi dla MGOPS.

Realizowane zadania

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych spoczywa m.in. na jednostkach samorządu terytorialnego. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Margoninie realizował zadania według powyższej ustawy pomagając rodzinom w wypełnianiu jej funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Pomoc specjalistyczną w formie asystenta rodziny w 2025 roku skierowano **do 10 rodzin, w których wychowywało się 29 dzieci**, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, niewydolnych wychowawczo i opiekuńczo ze względu na brak kompetencji wychowawczych, niewydolnych ze względu na ograniczone możliwości intelektualne, dysfunkcyjnych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Tabela nr 4. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny wraz z ilością dzieci w rodzinie wg danych MGOPS Margonin, w latach 2022 – 2025.

Rodziny z ilością dzieci	2022		2023		2024		2025	
	Liczb a rodzin	Liczba dzieci w tych rodzinac h	Liczb a rodzin	Liczba dzieci w tych rodzinac h	Liczb a rodzin	Liczba dzieci w tych rodzinac h	Liczb a rodzin	Liczba dzieci w tych rodzinac h
Bez dzieci	0	0	0	0	0	0	0	0
1	1	1	0	0	0	0	0	0
2	7	14	7	14	3	6	4	8
3	3	9	1	3	3	9	3	9
4	1	4	3	12	3	12	3	12
5	0	0	0	0	0	0	0	0
6	0	0	0	0	0	0	0	0
Ogółem :	12	28	11	29	9	27	10	29

Źródło: opracowanie własne

III Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonego w pieczy zastępczej,
- udzielanie pomocy rodzinie w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- wspieranie aktywności społecznej rodzin,
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych,
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- udzielanie wsparcia dziecku poprzez towarzyszenie mu podczas posiedzenia albo rozprawy z jego udziałem;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- realizowanie zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem";
- prowadzenia dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie tej oceny kierownikowi MGOPS,
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,
- sporządzenie na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach,
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,

- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą diagnostyczno – pomocową o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Asystent rodziny w systemie wspierania rodziny odgrywał znaczącą rolę już na etapie profilaktyki. Jego zadaniem było kompleksowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Charakter pracy asystenta jest odrębny, nie może być utożsamiany z pracą pracownika socjalnego, a nienormowany czas pracy dawał możliwości kontrolowania i stymulowania rodziny w różnych porach dnia. Wspieranie rodziny wymagało planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do właściwego wypełniania swoich funkcji.

Jeden asystent rodziny zatrudniony w ramach zadaniowego czasu pracy, od 01.01.2025 r. do 31.12.2025 r. pracował na $\frac{3}{4}$ etatu i obejmował pomocą oraz wsparciem 10 rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, w których wychowywało się 29 dzieci.

IV Efekty działań podejmowanych przez asystentów rodziny MGOPS Margonin

1. Poprawa funkcji opiekuńczo – wychowawczej rodziców,
2. Poprawa wyników w nauce i zachowaniu w domu i w szkole,
3. Lepsze gospodarowanie budżetem domowym,
4. Poprawa czystości i porządku w mieszkaniu oraz higieny osobistej małoletnich dzieci,
5. Pomoc w znalezieniu pracy,
6. Polepszenie warunków mieszkaniowych,
7. Motywowanie do utrzymywania abstynencji i uczęszczania na terapię odwykową,
8. Pomoc w załatwieniu spraw w urzędach i instytucjach,
9. Pomoc w budowaniu prawidłowych relacji między członkami rodziny,
10. Pomoc w rozwiązywaniu problemów i konfliktów rodzinnych,
11. Pomoc w organizowaniu, planowaniu czasu dziecka,
12. Pomoc w egzekwowaniu obowiązku szkolnego, stosowaniu kar i nagród.

Wydatkowanie środków finansowych

W okresie sprawozdawczym na realizację zadań wydatkowano łącznie 84.346,43 zł. Z tego środki finansowe z budżetu gminy wyniosły 56.703,70 zł, a także skorzystano z Rządowego programu wspierania rodziny „Asystent rodziny w 2025 r.” oraz dodatku motywującego w

ramach programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024 - 2027” i otrzymano dotację w łącznej kwocie 27.642,73 zł.

Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny i finansowanie tych kosztów – w 2025 roku asystent rodziny uczestniczył w następujących bezpłatnych szkoleniach:

- „Przeciwdziałanie przemocy wobec dziecka”
- „Zmiany w ustawie o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich oraz najnowsze formy profilaktyki w świetle najnowszych zagrożeń społecznych (Internet, alkohol, narkotyki, dopalacze, wczesna inicjacja seksualna)”
- w okresie od 3 czerwca 2025 r. do 30 listopada 2025 r. Asystent uczestniczył w projekcie dwudziestogodzinnej stacjonarnej superwizji grupowej z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej realizowanej w subregionach Wielkopolski, przygotowanej przez zespół superwizerek i superwizorów w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej Fundacji PCPS
- indywidualne superwizje z elementami TSR dla asystentów rodziny.

Szkolenie płatne:

- „Bezpieczne dziecko - praktyczne narzędzia profilaktyki przemocy”

Szkolenia organizowane były przez Poznańskie Centrum Profilaktyki Społecznej na zlecenie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu, przez Ogólnopolską Grupę szkoleniową- Krajowy Ośrodek Kształcenia Administracji z Krakowa, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu, Future Szkolenia dla Profesjonalistów-Justyna Żakowska, oraz Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych w Poznaniu.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 i 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49) w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10 % wydatków na opiekę i wychowanie - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30 % wydatków na opiekę i wychowanie - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50 % wydatków na opiekę i wychowanie - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Tabela nr 5. Wydatki na realizację zadań własnych z zakresu instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2023 -2025 (w zł)

L.p.	Placówki opiekuńczo -wychowawcze	Rozdział	Paragraf	2023	2024	2025
1.	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	85510	4330	344 018,93	265 187,15	187.317,22
	Razem:			344 018,93	265 187,15	187.317,22

Źródło: Opracowanie własne

Przedstawione wydatki na realizację zadań własnych z zakresu instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2023 - 2025 wydatki nieznacznie spadły, co wiąże się z mniejszą ilością dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Duży spadek wydatków nastąpił w 2025 roku, z powodu opuszczenia placówek opiekuńczo – wychowawczych przez kolejne dzieci.

W roku 2021 w placówce opiekuńczo – wychowawczej przebywało 13 dzieci. W roku 2025 liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo – wychowawczej za które Gmina ponosiła odpłatność wynosiła 5 dzieci. Różnica ta spowodowana jest przez opuszczenie placówki przez dzieci w związku z osiągnięciem 18 roku życia.

Tabela nr 6. Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych w latach 2021 -2025

L.p.	Placówki opiekuńczo - wychowawcze	2021	2022	2023	2024	2025
1.	Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	13	9	8	6	5
	Razem:	13	9	8	6	5

Źródło: opracowanie własne.

Tabela nr 7. Wydatki na realizację zadań własnych z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2023 – 2025 (w zł)

L.p.	Rodziny zastępcze	Rozdział	Paragraf	2023	2024	2025
1.	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	85508	4330	66.625,34	81.440,87	86.866,24
	Razem:			66.625,34	81.440,87	86.866,24

Źródło: Opracowanie własne

Mając na uwadze powyższe zapisy ustawowe dotyczące współfinansowania przez gminę kosztów pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, w wydatkach na realizację zadań z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2023 - 2025 widać wzrost wydatków, który wiąże ze wzrostem poniesionych wydatków na realizację zadań własnych z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej spowodowany koniecznością opłacania ustawowo wyższej kwoty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej z 10 % do 50 %.

Tabela nr 8. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w latach 2021-2025

L.p.	Rodziny zastępcze	2021	2022	2023	2024	2025
1.	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	9	10	10	9	13
	Razem:	9	10	10	9	13

Źródło: Opracowanie własne.

V Potrzeby związane z realizacją zadania

Potrzeby na 2026 r. w zakresie realizacji zadań zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przedstawiają się następująco:

Zadania własne gminy:

- wynagrodzenie wraz z pochodnymi 1 asystenta 3/4 etatu - 65.000 zł
- współfinansowanie kosztów pobytu dzieci w rodzinach zastępczych – 110 000,00 zł
- współfinansowanie kosztów pobytu dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej – 280 000,00 zł

Należy podkreślić, że środki zabezpieczenia w budżecie (wyłączając koszty wynagrodzeń asystenta) są szacunkowe i będą uzależnione od umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej w 2026 roku.

Uzasadnienie

Do wyłącznej właściwości rady gminy należy – zgodnie z art. 18 ust 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1645 ze zm.) – przyjmowanie sprawozdań z działalności wójta.

W związku z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej Dz. U. z 2025 r. poz. 49) w terminie do 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.